

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 29 de Desembre de 1898

Núm. 3791

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Plas. 1
n provincies trimestre. . . . . 3'50
Estranger y Ultramar. 7
Annals, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ. (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una
acceptació general, son les millors
probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per cró-
nica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

TOS

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRELLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

DE
Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Càrril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus
reduhits y autenticitat garantida.
Trenta hectàreas de planté.

Lo solar del Teatre Principal

Sembla impossible que tants Ajuntaments, com hi ha hagut desde que s' va derribar l' antic edifici Teatre Principal d' aquesta ciutat; ningú hegi fet un esforç pera que desaparegués del centre de la població y en un lloch tan vist y concorregut, una especie de depòsit de escombraries, producció de tota classe d' herbas, y foc d' inmundícies, que es a lo que actualment está destinat tal solar.

Perqué, segons la lley, no reunia dit teatre las condicions que s' fixan al objecte de poguerlo destinar al ús que son nom indica; se va destruhir l' edifici; sent aixís que molt més heguera valgut tancar-lo y aprofitar en altre dia las parets y teulada pera construcció d' escolars ó be altre cosa. Mes, se va destruhir, y ja tenim cedit per pochos cuartos las bigas, teulats, portes y demés que se n va poguer traure. Se construeix una parell de tanca ab una mala porte, que s' obra tots los dias a gust de la brivalla del carrer, y... veurém d' aquí uns quants anys...

Fins aquí encare menos mal. Però, se tracta de vendre tal pati y encare que'l poch pren ho permetta, y fos lo mateix rebaixat en las dos subastas que ademés de la primera se anunciaren; no hi hagué qui volgués comprarlo.

¡Quí sab, si contribuí a no haverhi compradors, lo desitj ó la consideració, a que no acabés de desaparèixer los restos d' una casa que tants profits havia donat a la beneficencia de nostra ciutat y que aquesta no sapigué sostenir! ¡quí sab, si fou lo temor de que encare que a la població li pertoqués lo 80 per 100 del valor que del solar se n obtingués, aquest mateix valor havia de ser embargat per deutes al Govern, com ho foren los demés bens!

Lo cert es, que no s' va vendre, y avuy es una llástima veurer com se desprecia una cosa que tothom a casa seva be y ben be aprofitaria.

Estém conformes, que pera beneficiar una part de poble, no s' deu haver de perjudicarne una altre; més, es lo cert que tampoch deu consentir la població, que en son centre, s' hi vegi un lloch tan abandonat, com es lo de que tractém.

No seria cap gasto per lo Municipi, que de tal solar se n traguessin los munts d' escombraries que continuament s' hi tiran, se privés de que continués sent lo depòsit d' aygues brutes d' alguna casa vahnas, y arrencant las moltas herbas, se replanés la terra, y arans després ab una forma com cal. Podria obrirse una porta gran a cada costat de local y la petita que

donaria a la plasseta del carrer del Canyís, y allevoras establirhi la venta de las verduras que no cabent a la plassa mercat tenen d' invadir precisament l' Arrabal de S. Pere impèdint lo trànxit rodat per dit punt. Lo módich impost que avuy mateix se cobra de tals venedors, pagaria al cap de l' any, y de sobres, lo gasto que pera l' arreglo avans dit tindria de ferse.

Y si en lo successiu, se tingnés forsa de voluntat de arregar lo que sniria recandantse, vindria dia que podria modificarse la cosa anantla millorant fins a sentirse de tal millora la plassa de Catalunya y Arrabal de Santa Ana y trepren un profit verdaderament important; sinó si creés una plassa de conserje enal sou costés mes que lo que s' tregués de la plassa.

Y sinó, perque l' Ajuntament no prova de traure a arrendament tal servey d' arreglo que s' diu?

Ja suposém que no serém escoltats en poch ni en molt, donchs cap autoritat ni mérit tenim pera serho; més, si que tenim lo dret de censurar l' abandono en que s' té lo lloch de que parlem, y l' dret també d' exigir que desaparegui un foc d' inmundicia com es lo que hi ha en lo solar de lo que fon, en épocas de més patriotisme dels reusenchs, Teatre Principal.

Notas agrícolas

Anavam a publicar un article sobre la poda dels arbres, per ser aquesta la época en que ha de practicar-se tal operació, potser la més important de totes, quan havém vist publicat un bonich treball sobre lo mateix en nostre apreciat colega «La Vanguardia». Y com que nostre treball no seria tan ben fet com lo avans referit, preferim copiar aquest, al objecte de que 'ls nostres lectors que s' dediquin a la agricultura aprofitin los consells que per lo senyor Mateo se 'ls hi dona.

Diu aixís:

ARBORICULTURA

Reglas generales para la poda de los arbores

Lo vigor d' un arbre somés a la poda dependeix de la igualtat de la forsa en totes sas ramas.

L' arbre, per la forma que s' dona al desenrotlló de la base, ó sia a la soca, necessita de varias ramificacions més ó menos numerosses y més ó menos voluminosas, pera lo qual es precis contrariar la direcció de la sava, venint a resultar, si no s' té coneixement práctic y exacte de lo que s' fa al practicar la poda, que las ramificacions de la base é inferiors de la planta sían mes débils cada vegada, acabant per assecarse.

En aquest cas, la forma que del arbre s' havia obtingut a costas de cuydado desapareix fácilmente, essent, per lo tant, necessari emplear certs medis, per los quals se consegueixi variar la direcció natural de la sava y que vagi als punts ahont se vulgui obtenir pera conservar ab igualtat totes las ramificacions ahont no arriba suficientment, empleant las reglas següents para 'ls arbres fructíferos:

Primera.—Podar curtes las ramas de la part forta, y més llargas las de la part débil.

Com la sava es atreta per las fullas, se suprimirá 'l

mejor número de la rama en la part vigorosa, privant aixís los punts de las fullas que 'ls botons de fusta haurían de desenrotllar; arribant la sava en menos cantitat, disminuint d' aquest modo la vida de la part forta, que vegetaría ab vigor.

Segona.—També 'ls fruits tenen la propietat de atraure gran cantitat de sava, de la que arriba a la rama, ahont están aumentant son volúm; resultant per lo tant que gran cantitat de la sava que arriba a la part forta es xuclada per los fruits, per lo que la rama s' desenrotlla ab més forsa en la part débil, la que no tenint fruits tota s' emplea en augment de la fusta y reparació del fruyt pera 'l pervenir.

Per lo tant, es precis tenir molt en compte el practicar la poda, lo número de botons de flor que continga l' arbre en sas ramificacions.

Després d' haver florit l' arbre y cullit los fruits, se suprimiran lo més prompte possible las ramas inútils en la part forta, y lo més tart en la débil, pera que la sava adquireixi la costum d' anar per lo costat que té d' alimentar major número de ramificacions ó de fruits, que podrán suprimirse, després de nivellada la sava en tota la extensió de la planta.

Tercera.—Sapiguent que l' arbre s' desenrotlla ab més vigor en una rama podada curta que en altra podada llarga, per efecte del grau que en l' arbre ocupa, es evident que la sava obra ab més forsa en las ramas verticals que en las horizontals ó obliques, precisament obrará ab més rapidesa sobre las yemas de la vertical per ser més forta sa acció que en la rama que n continga quinze ó vint, si aquesta es horizontal ó molt obliqua, que únicament podrian desenrotllar totes sas yemas ab gran cuydado, pera preparació de berras fructíferas ó botons de flor pera 'ls anys vidents.

Podrá pendre més vigor la rama del segon cas ó sia la horizontal, apesar d' esser més débil, adreasantla a un grau relativament a la rama forta per la atracció de la sava, per lo gran número de fullas que aquesta conté, per lo número mejor de botons de que disposa y per la facilitat que se li proporciona a la circulació de la sava ab la direcció de la ramificació.

Quarta.—Quan se necessita fusta d' una part determinada del arbre pera subjectarlo a la figura a que se l' ha destinat, se té molt en compte lo tallat que s' ha de fer en las demés ramas durant la vegetació de la primavera y estiu, inclinant per aquest medi la sava al punt que l' arboricultor necessita, ab lo que conseguirá fácilmente l' objecte que persegueix.

Ademés, quan se necessitan ramas de fusta en una part determinada del arbre pera subjectarlo a la figura a que se l' ha destinat, se té molt en compte lo tallat que s' ha de fer en las demés ramas durant la vegetació de la primavera y estiu, inclinant per aquest medi la sava al punt que l' arboricultor necessita, ab lo que conseguirá fácilmente l' objecte que persegueix.

Quinta.—Quan l' arboricultor se proposa conseguir en l' arbre gran número de botons de flor, deu enterpir la circulació de la sava, empleant la torsió en las brindillas ó fent úlcera en la base de la soca del ar-

bre, tractant de que la aplicació de la operació sobre la planta tinga per objecte debilitar la acció de la sava per tota ella, quan aquesta es vigorosa.

Si s'actua ab aquesta operació una part determinada del arbre, en aquest cas se fa una incisió anular sobre un centímetre d'ample, en la part superior ó inferior de la rama, segons la forsa y espessor de la ramificació en que aquesta s'aplica.

Com aquest treball deu ferse durant la vegetació, pera obtenir lo resultat proposat per l'arboricultor, deuen tenirse en compte en la poda del hivern quantes operacions s'han practicat, pera tallar las ramificacions ab arregló á la proporció de las bases fructíferas y botons de flori que s'han conseguit ab lo treball anterior pera sa conservació, prenent per base la part mitja de la forsa de la planta ben demostrada en las distintas ramas del arbre.

Si al fer la poda s'atengués solzament á las ramas més débils fentla curta, resultaria en perjudici de la preparació pera la recolecció que per la inteligencia del arboricultor s'hauria conseguit obtenir, y per aquesta rahó la poda que es lo treball més difícil en tota classe de plantas ha d'estar feta ab relació á la forsa dels arbres.

La poda dels arbres fructíferos, subjectes á una variació de figuras, està compresa en las operacions de las reglas anteriores, que son d'importancia pera l'arboricultor, obrant ab prudencia si aquest treball ha de practicarlo en país desconegut, en quin cas se subjectará al clima, terreno, vida y cultiu de la planta.

Si s'actua d'un arbre brau, se pendrá també per base las observacions indicadas respecte á la forsa del mateix, procurant donar á la copa la major igualtat pera nivellar la forsa, procurant al ensemps que en la part interior de las ramas pugui l'ayre y el sol entrar lliurement per tot arreu, per la influencia que té sobre la vegetació y sobre ses fruits.

Tractantse d'una espatllera ó d'altra figura qualsevol que ha d'estar empelissada avans de comensar la poda, es precís desemparalisar l'arbre, y d'aquest modo s'ajustará millor lo carácter de las distintas ramificacions y son grau de vigor, y aixís podrá podarse ab rahó á las circunstancias.

Per altra part, la operació de desemparalisar permet treure el paquet de fullas secas que s'forman entre las ramas, netejantlas, las quals serveixen algunas vegades pera depositar-ous los insectes nocius.

La operació de la poda s'aplica pera obtenir las ramas, ab las que s'han de formar las figuras dels arbres, figurant en primer terme lo piramidal, espatllera simple ó doble, vas-canasto, candelabro, com cordons verticals y oblicuos.

En resum, al arbre poden aplicarse totes quantas figuras vulgui l'arboricultor que l'maneja, sens altre procediment que el de nivellar la circulació de la sava per totes sas ramas; operació senzillissima un cop coneguda la vida de la planta, y sens altre cuydado que el de guardar las distancias proporcionadas á la figura del arbre en tota la extensió de sas ramas.

La explicació que demostro sobre la poda dels arbres fructíferos, es lo suficient pera comprendre quin son las reglas més aplicables pera portar á cap un bon treball molt poch ó gens conegut en aquesta important y laboriosa regió, ahont ademés d'esser lo cultiu de las pereras y arbres fructíferos de gran utilitat, es de necessitat figurin en los horts de primer ordre una serie d'exemplars de varias figuras, perque ademés del bon producte que donan, per l'agradable efecte que produheizen.

MAMEL MATEO y CONDE.

Lo que ha portat Blanco

Segons informes de persona ben autorizada lo general Blanco ha sigut portador d'una lletra per valor de 343.727 pessetas com producte líquit després de deduhit l'import del giro, del donatiu fet per las empresas de ferro-carrils de l'isla de Cuba en favor de l'Armada nacional.

De dita suma se feu càrrech lo general Blanco á prech dels donants y farà en breu entrega d'ella al president de la Junta de la Suscripció nacional pera lo foment de nostra marina de guerra.

També á portat lo general Blanco un' altre lletra contra lo Banc d'Espanya per valor de 42.553 pessetas pera distribuir per parts iguals entre los hereders dels deu individus de tropa que á continuació de la mateixa s'expressan, los quals moriren á consecuencia del choque de trans ocorregut en Guines lo dia 23 d'octubre de 1896.

Lo donatiu se feu á favor dels mateixos per la Companyia del ferro-carril Unit de l'Habana.

Los soldats que en aquella catástrofe trobaren la mort, perteneixian al batalló de casadors de Puerto Rico y al regiment de caballeria da Borbón.

Entre ells figuran los següents: Lluís Encina, cabo del batalló de Puerto Rico, y 'ls individuos del propi cos Gregori Ruiz Malo, Domingo Martínez Gutierrez, Francisco García Ros, Manel Díaz León y 'ls soldats de caballeria, Rafel Campos de Lapuente y Manel Gutierrez de Lapuente.

Los fondos indicats serán possats á disposició del Ministeri de la Guerra pera que 'ls fassi arribar á poder dels interessats.

Així mateix es portador lo general Blanco, pera entregar al Govern quan y ahont aquèst disposi, d'una vaixela de plata de verdader valor, per ser procedent de la Capitanía general de Santo Domingo, conservada últimament á la Habada.

Anteriorment havia enviat lo general Blanco al ministre de la Guerra una colecció de retratos en número de 38, que representava á tots los generals que desde principis del sigle passat havian exercit lo mando superior de la isla.

Per cert, que segons s'ha dit després, no figura en dita colecció lo retrato del general Weyler. Aixó s'heu á que, seguint antigua costum, lo Municipi de la Habana sufragava l'import dels retratos, pero quan se tractà de fer lo del general Weyler, se negá l'Ajuntament de la Habana á pagar son import y per aquest motiu no figura en la galeria.

L' eclipse

L' anunciaren los astrònoms y no s'equivoren. Ahir nit se verificá l'eclipse de lluna, y encarque lo fenómeno passá desapercbut pera la generalitat hi hagué qui l'observá ab l'atenció deguda y ho descriu ab tots sos pels y senyals.

Antiguament l'espectacle d'un eclipse infundia pavor en l'ànim del vulgo que tenia la convicció íntima de que un fenómeno semblant portava aparellada la realisació d'un sensnúmero de desgracias y de calamitats.

Pero 'ls temps cambian y avuy la gent, algo més ilustrada, no creu ja en tals borregos y se'n riu de semblants superxerías.

Y no influheix poch en aqueixa manera d'apreciar, la seguritat que tot lo mon abriga de que, avuy per avuy, es absolutament impossible que la realisació d'un eclipse, per molt total que sia, pot originar majors mals ni produhir trastorns més terribles que 'ls que en la actualitat sufrim.

Sers aficionats á la observació, han notat que l'eclipse d'ahir nit ha sigut l'últim dels que en aquest any «de gracia» s'han verificat á Espanya.

«S' eclipsaren» nostras colonias y eclipsadas continuarán per los sigles dels sigles sens que may més tornin á sortir de la penumbra en que entraren.

«S' eclipsa» nostre poderío naval, y qui sap lo temps que permanixerá amagat en la sombra de nostra derrota.

«S' eclipsaren» lo patriotisme de nostre poble, la vergonya de nostres polítics y tantas y tantas glorias que foren.

Y á tots aqueixos successius eclipses, ha seguit lo d'ahir nit.

Si exercissim de novelistas dels de á cuartillo de ral la entrega, faríem una frase cursi y diríam que «fins la lluna ha volgut amagarse, avergonyida de nostras miserias»; pero, afortunadament pera nostres lectors, ni act em de novelistas, ni la lluna s'eclipsa per semblants cosas.

Las pocas personas que encara «miran al cel», aixecarian ahir nit sos ulls misericordiosos y contemplarian extasiats lo fenomeno astronómich, veyent com, poch á poch, y de segon en segon, anava la lluna desapareguent en la penumbra.

Potser algú aficionat á las comparacions, las faria posant en «parangón» á Espanya ab l'astre de la nit; pero llurins Deu de seguir son exemple, que encara existeix la previa censura pera gloria y «preza» del govern liberal y pera fré de nostres periodístichs apassionaments.

Concretemnos, donchs, á donar compte del fenomeno y preguém al cel que aqueix eclipse sia realment l'últim del any.

Y be sap Deu que á ningú aludim.

Observacions Meteorológicas

del dia 23 de Desembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroides	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	759	73		3'2	Núvol	
3 t.	759	75				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 17	5	10	S.	CunNin	0/5
3 t.	Sombra 15		13	S.		0/6

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir al vespre no pogué celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Durant lo próxim Janer celebrarán sa festa major las següents poblacions de la provincia:

Dias 7 y 8, Masllorens; 17 y 18, Vilabella Alta; 20, Gratallops, La Canorja, Puigdelví y Vallmoll.

Lo 22 celebra també sa fira anyal Espluga de Francolí.

La Comissió provincial ha acordat aixecar la suspensió de quinze dias de sou que imposá al oficial de Contaduría de la Diputació D. Salvador Reguard.

En la Capitanía general s'ha rebut un telegrama del ministre de la Guerra, disposant que 'ls individuos perteneixents á forsas irregulars de Cuba y Puerto Rico que reunint las condiciones necessarias puguin ingressar com á voluntaris en los cossos actius de la Península, son únicament los de color.

Convé tinguin present nostres viticultors que la Cambra de diputats de la República Argentina ha fixat á 16 graus lo tipo mínim ab dret fixo pera admissió dels vins, y un dret proporcional á partir d'aquest grau per la riquesa alcohólica que continguin.

Nostre ministre D. Juli Arellano y la Cambra de Comers de Barcelona, gestionan pera que s'abaixi el tipo de 16 graus á 14.

Los aficionados á las estadísticas de la loteria fan notar que desde l'any 1870 ha caygut lo premi grós set vegadas á Barcelona, altras tantas á Madrid, tres á Sevilla y una á Badajoz, Burgos, Almería, Palencia, Zaragoza, Málaga, San Sebastián, Palma, Gijón, Lleyda, Cádiz y Mallorca.

Dels vintivuyt sorteigs de Nadal verificats de dit any 1870, ha caygut lo premi grós deu vegadas en números pars y tretze en nones.

Los millers favorecuts han sigut lo 9.000 y lo 6.000, lo número baix premiat ha sigut lo 4.211, en l'any 1888, y l' més alt lo d'aquest any.

S'ha disposat que 'ls alumnos que cursan sos estudis en los colegis y academias militars y perteneixin á cossos regressats d'Ultramar que deuen ser dissolts, siguin baixa en los mateixos y alta en los de la Península, de sa mateixa arma, en que hagués vacant de sa classe ó quedant, á falta d'aquestas, com super numeraris pera ocupar las primeras que ocorreixen en lo torn reglamentari. Los Directores de las academias y colegis remitiran desde ara al ministeri de la Guerra relació nominal dels alumnos que en l'actualitat cursin sos estudis y perteneixin als cossos mencionats, pera la distribució que s'ajuti convenient.

Sa Santitat Lleó XIII ha expressat son propósit de crear una congregació de cardenals encarregada d'entendre en los assumptos relatius á las iglesias orientals.

Aquest servey será independent del de propaganda que ha de realisarse en tots los sitis ahont l'influencia alemana s'ha deixat sentir en aqueixos últims temps.

L'Ajuntament de Badalona ha acordat concedir als repatriats malalts naturals de dita ciutat ó que portin 5 anys de residencia en ella una pensió d'una pesseta diària.

Varis pastissers del barri de Gracia han rebaxat lo pa de primera á 45 céntims de pesseta las tres huras.

Telegrafian de París dihent que 'ls mercats de vins espanyols se troban paralisats á causa de no haverse aprobat definitivament los nous drets de consum de París.

Es opinió general entre 'ls comerciants en dits drets que 'l nou conveni comercial entre Espanya y

Fransa perjudicará en gran manera la importació dels vins espanyols.

Lo «Diario Oficial», de Fransa, publica 'l Decret-conveni entre Espanya y Fransa firmat a Bayona en octubre de 1894, ab la modificació introduhida en l' article quart per lo conveni de 1896 sobre l' exercici de la pesca d' ostras en lo riu Bidasoa.

Comunican de Castelló que la guardia civil conduhí ans d' ahir a aquella ciutat al cabecilla Bou y a altre vehí d' Alcalá de Chisvert, los quals foren tancats en la presó.

A Perpignan ha caygut part del premi corresponent al número 24.284, un milió de pessetas de la loteria del 23. Lo senyor Ferran, cambista del faubourg Notre Dame, ha sigut qui ha distribuít entre sos clients un décim d' aqueix bitllet y altre del 19.012, premiat ab 30.000 pessetas. Lo número 52.763, que ha obtingut un premi de 20.000 pessetas, ha quedat per meytat a Perpignan y al Rosselló. Un senyor Vinyes comprá cinch décims en Barcelona y doná participacions a sos amichs y coneixements.

Diu un colega que segons cálculs fets per un gas-trónomo, los galls dindis sacrificats durant aquestas festas de Nadal a Barcelona ascendeixen a uns 10.000.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetas 1092'61.

Cinematógrafo Lumière, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los dias de las 5 de la tarde a las 12 de la nit.

Tots los dias s' exhibirà una gran corrida de toros per los destres Mazzantini y Reverte y s' exhibirán també sis vistas diferents tots los dias, donantse a més audicions de fonógrafo.

Entrada general 20 céntims, preferencia 30; se cambian vistas diàriament.

Secció oficial

Centro de Lectura

Se posa en coneixement dels senyors socis que 'l dia primer del próxim Janer, a las 9 y mitja de la nit, tindrà lloch en lo saló d' actes públichs d' aquesta Societat, una vetllada literaria-musical en la que pendrán part l' Orfeo Reusense y la Banda de Bandurrias, Llauts y Guitarras.

Reus 24 de Desembre de 1898.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de turno, P. Pellicer Serra.

Registre civil

del dia 27 de Desembre de 1898

Naciments

Maria Marsé Maijoral, de Joseph y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Pau Marca Margenat, 76 anys, Sant Magí 12.—Josepha Ferraté Salvat, 36 anys, Sant Llorens I.—Maria Ciurana Borréll, 15 dias, Amargura 77.—Afredo Audurain, 52 anys, Fortuna 3.—Maria Banús Garriga, 41 anys, Bages 6.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Tomás Canturiense.
Sant de demá.—Sant Marcelo.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	55'80	Aduanas	88'62
Exterior		Norts	24'
Amortisable	66'	Fransas	26'10
Cubas 1896	49'87		
Cubas 1890	42'12	Obs. 6 0/0 Fransa	80'75
Exterior París	44'44	Id. 3 0/0	41'55
GIROS			
París	29'	Londres	32'25

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	55'80	Cubas del 86	49'81
Exterior		Cubas del 90	42'06
Colonial		Aduanas	
Norts	24'	Ob. 5 0/0 Almansa	
Fransas	26'	Id. 3 0/0 Fransa	41'25
Filipinas			

PARIS

Exterior	46'40	Norts	
GIROS			
París	29'	Londres	32'25

Se reben órdras para operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir, en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres	a 90 dias fetza.	
	a 8 dias vista.	
París	a 8 dias	
Marsella	a 8 dias	

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	Ptas.	Ptas.	
Industrial Farinera	500	750	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	495
Manufacturera de Algodón		100	
Compañia Reusense de Tran-vias			
Compañia Reusense de Tran-vias privilegiadas de cinch per 100	200		

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 27

Cap.

Despatcadas

Pera Cetté v. América, ab ví.
Pera Génova y esc. v. Jativa, ab efectes.
Pera Bilbao y esc. v. Melitón González, ab efectes.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Als Herniats

(TRENCATS)

Constituheix una gran equivocació la que sufreixen la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol bragner comprat al etzar es suficient para retener y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltas complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme desconeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar a vostres fills ab vendatge brut, incómodo y perillós, consulteu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que para la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragneret de «cautchoueh» ab resort.

«Tirants Omoplátics» para corretgir la «cargazón» d' espallias.

«Faixas hipogástricas» para corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausells de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 27.

Han arribat a Madrid los restos dels generals San-tocildes y Vara del Rey y del héroe de Cásorro. A las deu se posará en marxa la comitiva, ab asistencia del

clero. Los féretres serán colocats sobre armors d' artillería y anirán escoltats per soldats.

—«El Imparcial» publica un article, en lo que diu importa molt la salut del senyor Sagasta; pero que importa més la salut de la nació, donchs convé no aplassar per més temps la cuestió política, y afegeix que 'l senyor Sagasta tindrà després de sa malaltia moltas menos energias para acometre la empresa que reclama 'l país.

—Nova York.—Telegrafia de Manila que la expedició militar yanqui que mana lo general Miles sortí lo dia 18 para Ilo-Ilo.

En las islas de Samar s' han sublevat las turbas, que saquejaren las casas y magatzems dels espanyols. Aquets se refugiaren en la casa d' un súbdit americá.

La situació de las Bisayas es espantosa.

—Lo parte facultatiu referent al senyor Sagasta diu així: Ha passat la nit tranquil y avuy, dia seté de la malaltia, no te febre.

—Telegrafia desde Filadelfia al «Times» que 'ls comissionats nort-americanos de la Habana han publicat una proclama, en la que estableixen las condiciones relativas a la evacuació de dita ciutat y 's recomana als habitants de la mateixa que se sometin a ellas.

S' afegeix que s' abrigan temors de que ocorrin desordres en lo moment de verificarse lo cambi d' autoritats. Gran número de barcos de guerra nort americanos desembarcan actualment tropas a la Habana y ha arribat a dita ciutat lo general Brook.

—Washington.—M. Mac-Kinley presentará lo dia 4 de janer lo tractat de pau al Senat para sa ratificació.

No s' ha confirmat lo rumor relatiu a haver ocorregut un grave conflicte entre 'ls espanyols y 'ls insurrectes a Ilo-Ilo.

—Diuen de París que Mr. Constans ha sigut nomenat Embaixador de Fransa a Constantinopla.

Lo projecte d' empréstit que s' proposa realisar Russia, haurá d' aplicarse ab especialitat a obras públicas, y en part no escassa també a la reforma de la artillería, en lo que s' invertiran dos anys y tres cents milions de rublos.

—Asseguran de Londres que ha sigut nomenat gobernador de la provincia de Santa Clara lo general nortamericá Smith y de Matanzas lo de la mateixa nacionalitat Wilson.

—Lo general Suarez Valdés conferenciá ahir ab los Srs. Martínez Campos y Pidal.

—«El Español» s' ocupa y enlayra lo Congrés popular catalá próxim a reunirse.

—S' ha realiat la subasta del palau que fou dels duchs de Osuna.

La ha adquirit per un milió vinticinch mil pessetas lo bisbe de Madrid.

—Lo diari londinense «The Daily Mail», publica un despaig dihent que després de dos anys de negociacions, ha pogut concertarse un tractat entre Abissinia é Inglaterra.

—Telegrafia de Nova York que 'l Govern nort-americaná projecta designar al arquebisbe católich de San Paul para que representi als Estats Units en la conferencia del desarme que se celebrará a Sant Petersburg.

—Don Víctor Balaguer se troba bastant millor de sa malaltia.

Segons los metjes, la enfermetat que sufreiz es un catarro gripal.

—Un despaig de Shangai dona compte d' haver ocorregut sengrentes revolts a Pekin.

—Ha mort a Valladolid lo degá de la facultat de Ciencias d' aquella Universitat D. Dionisi Barrera.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Compañia comich-dramática

de don Wenceslao Buene.

Funció para avuy.—Segon abono. 1.º de la 4.ª sèrie.—A benefici del públich.—L' histórich drama en cinch actes y en vers de don Anton Gil de Zárate, titulat «Carlos 2.º el Hechizado» y 'l juguete cómich en dos actes y en prosa, dels senyors Guillém Perrin y Miquel de Palacios, titulat: «El Petrolero».—En los intermedis 1.º aplaudit sextete executarà varias pessas de son repertori.

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A tres quarts de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font
(FARMACUTICH)

Demaneu-les tots los que tinguéu tós en qualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit l'ivi ab cap altre de tots los acreditats especials coneguts, tota vegada que elles constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota.—Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que's demania duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aërea, disminueixen y auidiran la biscoitat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'emplehin narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en qualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Sen bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys a quins es tan difícil fer-leshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.—REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. — «La Ven de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. — «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. — «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. — «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. — «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. — «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. — «El Vendrellen-s», setmanari de Catalunya, de Vendrell. — «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). — «Euskalduna», «Euskalzalea», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). — «El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més eficas, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA